

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Мова і література (англійська))
Освітньо-професійна програма	Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія
Форма навчання	денна
Курс	I
Семестр	II

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання

кафедри психології та педагогіки

28.08.2019 № 1

ЗМІСТ

1.	Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну	3
2.	Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни	3
3.	Предметні компетентності та результати навчання	4
4.	Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми	5
5.	Опис навчальної дисципліни	6
6.	Обсяг, методика і технології викладання навчальної дисципліни	6
6.1.	Анотація програми навчальної дисципліни	6
6.2.	Основні модулі навчальної дисципліни	7
6.3.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	8
6.4.	Форми та методи навчання	8
7.	Політика навчальної дисципліни	8
8.	Контрольні заходи результатів навчання	9
8.1.	Поточний контроль	9
8.2.	Підсумковий контроль	9
9.	Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь здобувачів із навчальної дисципліни	10
10.	Рекомендована література	13

1. Відомості про розробників і науково-педагогічних працівників, які викладають навчальну дисципліну

Назва курсу	«Теорія та методологія психологічних досліджень»
Викладач (-і)	<i>Борозенцева Тетяна Валеріївна</i> , кандидат психологічних наук <i>Резнікова Олена Анатоліївна</i> , кандидат психологічних наук, доцент
Контактний телефон	+38(050) 55-80-548 +38(050) 504-79-93
E-mail	t.borozentseva@forlan.org.ua o.reznikova@forlan.org.ua
Локація курсу в корпоративному середовищі	Ресурсний центр (аудиторія № 315, навчальний корпус № 2)
Формат курсу	Очний, заочний (offline)
Консультації	Очні консультації: в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на адреси електронної пошти, зазначені в силабусі.

2. Цілі, завдання, передумови вивчення навчальної дисципліни

Курс «Теорія та методологія психологічних досліджень» має велике значення у справі формування загального уявлення про методологію, теорію, технології, методи та організацію психологічних досліджень, а також дозволяє сформувати на цій основі навички планування та проведення психологічних досліджень. Глибокі та ґрунтовні знання з теорій та методології психологічних досліджень дозволять у практиці проводити кількісний та якісний аналіз результатів психологічного дослідження.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методологія психологічних досліджень» є оволодіння здобувачами ступеня вищої освіти «магістр» знаннями про теоретичну модель психічної реальності, методологічні принципи психології, методи психологічного дослідження, необхідних для майбутньої практичної роботи в галузі психології та педагогіки.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методологія психологічних досліджень» є:

- формування уявлення про особливості науково-дослідної роботи;
- формування уявлення про види та ознаки наукових досліджень;
- надання можливості засвоїти технології виконання наукового дослідження;
- надання можливості засвоїти використання отриманих теоретичних знань при вирішенні професійних завдань.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: обізнаність із предметною галуззю та розуміння професійної діяльності; мотивація професійної та науково-дослідної діяльності; вміння застосовувати методи

експериментального дослідження та проводити аналіз отриманих результатів; встановлювати взаємозв'язок та спадкоємність між різними психологічними теоріями, концепціями, класифікаціями та типологіями.

Навчальна дисципліна формує **міждисциплінарні взаємозв'язки** з іншими навчальними дисциплінами: «Диференційна психологія», «Психолінгвістика», «Крос-культурна психологія», «Експериментальна психологія», «Порівняльна психологія» тощо.

3. Предметні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти **компетентностей і програмних результатів** навчання відповідно до освітньо-професійної програми *Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія спеціальності 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))*, а саме:

Загальні компетентності:

- Здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення в галузі психологічної науки.
- Здатність планувати і вирішувати завдання власного особистісного та професійного розвитку.
- Здатність реалізувати ефективні психолого-педагогічні стратегії існування людини у суспільстві в умовах сучасного глобалізованого соціокультурного середовища.
- Здатність реалізовувати у професійній діяльності настанови толерантності та гуманності, у контексті сучасної мультикультурності, на основі загальнолюдських цінностей та критичного оцінювання соціально-політичних, економічних подій і явищ, культурних реалій сьогодення.
- Здатність здійснювати пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації з різних джерел, а також генерувати нові ідеї для вирішення практичних професійних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях.
- Здатність до використання здоров'язберезувальних методик і технологій у безпечному середовищі та на основі екологічної свідомості.
- Здатність працювати у професійній групі, дотримуючись етичних норм професійної діяльності.
- Здатність до оволодіння культурою наукового мислення, узагальненням, аналізом та синтезом фактів та теоретичних положень.

Фахові компетентності:

- Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.

- Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- Здатність аналізувати і впроваджувати у практику результати наукових і прикладних досліджень.

Програмні результати навчання:

- Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
- Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки, робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- Планувати освітній процес, прогнозувати його основні показники, ґрунтуючись на сучасних теоретичних та методичних знаннях у галузі педагогіки та психології.
- Моделювати інноваційне освітнє середовище та конструювати зміст, форми, методи та засоби навчання психології у середній та вищій школі, у закладах підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців.
- Успішно розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі психології в процесі різнопланової фахової діяльності, або у процесі навчання.
- Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

4. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньої програми

а) навчальна дисципліна має статус вибіркової дисципліни (за вибором здобувача вищої освіти) з циклу професійної підготовки;

б) під час вивчення цієї навчальної дисципліни використовуються знання, отримані з таких навчальних дисциплін (пререквізитів): «Педагогіка та психологія вищої школи», «Сучасні теорії особистості», «Порівняльна психологія», «Психолінгвістика» тощо;

в) основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Крос-культурна психологія», «Педагогічний менеджмент», «Диференційна психологія», а також проведення науково-дослідної роботи.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Опис підготовки фахівців	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова (за вибором здобувача вищої освіти) з циклу професійної підготовки		
	Спеціальність 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))			
Змістових модулів – 1	Освітня програма «Середня освіта (Мова і література (англійська)). Психологія»	Рік підготовки I-й		
Загальна кількість годин: денна – 90 год.	Рівень вищої освіти: другий ступінь освіти: магістр			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3		Семестр		
		II		
		Лекції		
		18 год.		
		Семінари		
		18 год.		
		Лабораторні		
		Самостійна робота		
		54 год.		
Вид контролю: залік				

6. Обсяг, методики і технології викладання навчальної дисципліни

6.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Навчальний матеріал курсу «Теорія та методологія психологічних досліджень» організовано за спіральним принципом, що поєднує послідовність і циклічність вивчення. Здобувачі ступеня вищої освіти «магістр» не випускають з поля зору вихідну проблему й водночас поступово розширюють і поглиблюють коло пов'язаних із нею знань.

Навчальний матеріал курсу «Теорія та методологія психологічних досліджень» організовано за спіральним принципом, що поєднує послідовність і циклічність вивчення. Здобувачі ступеня вищої освіти «магістр» не випускають з поля зору вихідну проблему й водночас поступово розширюють і поглиблюють коло пов'язаних із нею знань.

Змістовий модуль № 1.«Теоретико-методологічні основи психологічних досліджень»

Тема 1. Розробка програми наукового дослідження і плану психологічного дослідження. Вихідні положення методології наукових досліджень. Вимоги до обґрунтування проблеми дослідження і понятійного апарату. Об'єкт і предмет дослідження. Варіанти побудови наукових досліджень та їх структура. Вимоги до змісту гіпотези. Наукові визначення, що відображають сутність досліджуваного феномену. Відбір основних понять за досліджуваною темою. Проектування етапів дослідження. Загальна характеристика психологічного дослідження. Рівні і етапи психологічного дослідження. Способи фіксації вивченого наукового матеріалу. Вимоги до організації і проведення психологічного дослідження. Види психологічних досліджень. План проведення психологічного дослідження.

Тема 2. Робота з науковою літературою. Основні принципи аналізу наукової літератури. Вимоги до аналізу наукової літератури. Алгоритм аналізу наукової літератури. Логіка міркувань і достовірність сформульованих висновків за аналізуємою літературою. Наукова експертиза літературних джерел. Аналіз понятійного апарату дослідження. Аналіз підходів, концепцій, поглядів на проблему у різних наукових джерелах (монографіях, статтях, тезах та ін.). Критерії аналізу наукових літературних джерел. Основні способи аналізу наукової літератури. Графо-матричний аналіз. Етика аналітичної діяльності. Обробка і фіксування фактичного матеріалу в літературних джерелах.

Тема 3.Способи фіксації досліджуваного наукового матеріалу. Основні джерела наукової інформації. Методика досліджування наукових джерел. Способи фіксації досліджуваного: анотування; тезування; конспектування; цитування; реферування; рецензування.

Тема 4. Розробка і апробація емпіричних методів збору фактичного матеріалу. Методи накопичення фактів з психологічної практики. Анкетування (зміст, процедура, вимоги). Інтерв'ювання (зміст, процедура, вимоги). Спостереження (планування, фіксація фактів, аналіз об'єктів, явищ, якостей, що спостерігаються, обробка даних). Хронометраж (зміст, процедура, вимоги). Тестування (призначення, види, вимоги, процедура, інтерпретування). Аналіз продуктів діяльності і документації.

6.2. Основні модулі навчальної дисципліни

№ п/п	Модуль /назва	Всього годин	Аудиторні заняття				Самостійна робота
			Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	
1	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи психологічних досліджень	90	18		18		54
ВСЬОГО		90	18		18		54

6.3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

- Проект «Організація наукового дослідження із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій»

6.4. Форми та методи навчання

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі **форми навчання**: 1) лекційні заняття, на яких подається огляд принципів, структури, технологій наукового дослідження та засобів фіксації його результатів; 2) семінарські заняття, що передбачають розробку програм наукового дослідження, апробацію емпіричних методів збору фактичного матеріалу 3) консультації, які проводяться з метою допомоги здобувачам у виконанні творчих робіт, роз'яснення окремих розділів теоретичного матеріалу.

Методи навчання: використовуються евристичний (частково-пошуковий), дослідницький (самостійне опрацювання наукової літератури, періодичних, хрестоматійних видань), комбінований, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу навчального матеріалу, репродуктивний, інтертекстуальний, культурно-історичний, описовий методи навчання.

7. Політика навчальної дисципліни заснована на політиці ГПМ.

Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ ДДПУ є вільним і автономним центром освіти, що покликаний давати адекватні відповіді на виклики сучасності, плекати й оберігати духовну свободу людини, що робить її спроможною діяти згідно з власним сумлінням; її громадянську свободу, яка є основою формування суспільно відповідальної особистості, та академічну свободу і добросовісність, що є головними рушійними чинниками наукового поступу. Внутрішня атмосфера інституту будується на засадах відкритості, прозорості, гостинності, повазі до особистості.

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методологія психологічних досліджень» потребує: виконання завдань згідно з навчальним планом; підготовки до семінарських занять; роботи з інформаційними джерелами; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у семінарських заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення теоретичного матеріалу, конспекту лекцій, а також позицій, викладених у підручниках, монографічній та іншій науковій літературі.

Результатом підготовки до заняття повинно бути змістовне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом теми, якій присвячено відповідне заняття, а саме: підтвердження теоретичного матеріалу прикладами, знання основних дефініцій сучасної психології, уміння аргументовано викласти певний матеріал, підготувати презентацію власних навчальних пошуків, коментувати відповіді інших здобувачів, доповнювати їх, знаходити помилки (неточності, недоліки) та надавати правильну відповідь.

Відповідь здобувача повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на лекційних, семінарських та лабораторних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

8. Контрольні заходи результатів навчання

8.1. Поточний контроль

ГРАФІК

поточного контролю

Курс I (магістри 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська))).

Психологія

II семестр 2019 – 2020 навчальний рік

Факультет соціальної та мовної комунікації

Кафедра психології та педагогіки

Секція психології

Дисципліна «Теорія та методологія психологічних досліджень»

Викладач: к. психол. н. Борозенцева Т. В.

Кількість КТ – 2

Коефіцієнт КТ – 0,3

Кількість КРЗМ – 1

Коефіцієнт КРЗМ – 0,4

Кількість ЗМ – 1

Вид підсумкового контролю: залік

№	Вид контролю	Форма контролю	Термін проведення
1	КТ 1	обговорення, письмовий звіт	Сем. заняття 2
2	КТ 2	обговорення, письмовий звіт	Сем. заняття 5
3	КРЗМ 1	обговорення, письмовий звіт	Сем. заняття 8

8.2. Підсумковий контроль

Питання до заліку

1. Вихідні положення методології наукових досліджень.
2. Вимоги до обґрунтування проблеми дослідження і понятійного апарату.
3. Об'єкт і предмет дослідження.
4. Варіанти побудови наукових досліджень та їх структура.
5. Загальні положення про гіпотезу.
6. Види гіпотез.
7. Основні вимоги до змісту гіпотез.
8. Розробка гіпотез (етапи).
9. Наукові визначення, що відображають сутність досліджуваного феномену. Відбір основних понять за досліджуваною темою.
10. Проектування етапів дослідження.
11. Загальна характеристика психологічного дослідження.

12. Рівні і етапи психологічного дослідження.
13. Принципи психологічного дослідження.
14. Способи фіксації вивченого наукового матеріалу.
15. Вимоги до організації і проведення психологічного дослідження.
16. Види психологічних досліджень.
17. План проведення психологічного дослідження.
18. Елементи науково-дослідницького процесу.
19. Якісний аналіз даних психологічного дослідження. Виявлення закономірностей психічного явища.
20. Основні принципи аналізу наукової літератури.
21. Вимоги до аналізу наукової літератури.
22. Алгоритм аналізу наукової літератури.
23. Логіка міркувань і достовірність сформульованих висновків за аналізованою літературою.
24. Наукова експертиза літературних джерел.
25. Аналіз понятійного апарату дослідження.
26. Аналіз підходів, концепцій, поглядів на проблему у різних наукових джерелах (монографіях, статтях, тезах та ін.).
27. Критерії аналізу наукових літературних джерел.
28. Основні способи аналізу наукової літератури.
29. Графо-матричний аналіз.
30. Етика аналітичної діяльності.
31. Обробка і фіксування фактичного матеріалу в літературних джерелах.
32. Основні джерела наукової інформації.
33. Методика досліджування наукових джерел.
34. Способи фіксації досліджуваного: анотування; тезування; конспектування; цитування; реферування; рецензування.
35. Методи накопичення фактів з психологічної практики.
36. Анкетування (зміст, процедура, вимоги).
37. Інтерв'ювання (зміст, процедура, вимоги).
38. Спостереження (планування, фіксація фактів, аналіз об'єктів, явищ, якостей, що спостерігаються, обробка даних).
39. Хронометраж (зміст, процедура, вимоги).
40. Тестування (призначення, види, вимоги, процедура, інтерпретування).
41. Аналіз продуктів діяльності і документації.
42. Проблема вибору адекватного методу.
43. Метод. Методика психологічних досліджень. Методичний прийом.
44. Оформлення підсумків наукової роботи.

9. Критерії й засоби оцінювання рівня знань і умінь здобувачів із навчальної дисципліни

100 балів (оцінка «відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з навчальної дисципліни;

- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь буде послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією з дисципліни.

95 балів (оцінка «відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь буде послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією диференційної психології.

Допускається 1-2 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

90 балів (оцінка «відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з навчальної дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь буде послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною термінологією навчального предмету.

Допускається 2-3 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

85 балів (оцінка «добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- комплексно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- володіє спеціальною термінологією з дисципліни.

У відповіді можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

80 балів (оцінка «добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- комплексно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- відповідає без грубих помилок.

У відповіді можливі 2-3 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

75 балів (оцінка «добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- повно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- використовує спеціальну термінологію;
- відповідає без грубих помилок.

У відповіді можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно не змінює зміст.

70 балів (оцінка «задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено частково, не завжди послідовно;
- відповідь неповна, але зміст залишається;
- у відповіді можливі 1-2 неточності у використанні спеціальної термінології, помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

65 балів (оцінка «задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено частково, непослідовно;
- відповідь неповна, що впливає на зміст викладу;
- у відповіді можливі 2-3 неточності у використанні спеціальної термінології, помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

60 балів (оцінка «задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено частково;
- відповідь неповна, що впливає на зміст викладу;
- у відповіді наявні неточності у використанні спеціальної термінології,
- грубі помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

55 балів (оцінка «незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- зміст не розкрито;
- здобувач не відповідає на поставлені запитання;
- у відповіді наявні грубі помилки у використанні спеціальної термінології, суттєві помилки у викладі матеріалу, що докорінно змінює зміст.

35 балів (оцінка «незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- основний зміст не розкрито;
- відсутнє володіння спеціальною термінологією;
- здобувач не відповідає на поставлені запитання.

0 балів (оцінка «незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- здобувач відмовляється відповідати на питання білета.

Шкала оцінювання рівня знань і умінь здобувачів: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною(мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

10. Рекомендована література

Основна література

1. Константинов В. В. Методологические основы психологии. М., СПб: Питер, 2010.
2. Корольчук М. С., Трофімов Ю. Л. Методологічні та теоретичні проблеми психології. – К.: Ніка-Центр, 2008. – 156 с. (не перевид.)
3. Корнилова Т. В., Смирнов С. Д. Методологические основы психологии. – СПб: Питер, 2009. – 320 с. (не перевид.)
4. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень. – К.: Кондор, 2010.
5. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология научного исследования. – Донецк: Изд-во «Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2010.
6. Савчин М. Методологемы психології: монографія / Мирослав Савчин. – К.: Академвидав, 2013. – 224с.

Допоміжна література

1. Берулава Г. А. Методологические ориентиры современной психологии. – М.: Издательский дом РАО, 2009 (не перевид.).
2. Галян О. І. Експериментальна психологія: навч. посіб. / О. І. Галян, І. М. Галян. – К.: Академвидав, 2012. – 400 с. – (Серія «Альма-матер»).
3. Гапон Н. П. Категорія досвіду в модерній та постмодерній психологічній науці / Н. П. Гапон // Антропологічні проблеми людини: колективна монографія; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. Мельника В. П. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 132–150. – 1, 5 д. арк. (розділ кол.монограф.)
4. Гапон Н. Толерантність як засадничий принцип методологічних підходів у вітчизняних гендерних дослідженнях / Н. Гапон // Толерантність як соціально-

культурний феномен: світоглядно-методологічний аспект: колективна монографія / [Ф. С. Бацевич, С. Л. Грабовська, О. В. Дарморіз та ін.]; за заг. ред. д-ра філос. наук, проф. Мельника В. П. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – С. 82–99. – 1,0 д. арк. (розділ кол. монограф.).

5. Ковальчук В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. – К.: ВД Професіонал, 2005. – 240 с. (не перевид.)

6. Максименко С. Д. Теоретико-методологічні проблеми психології особистості // Збірник наукових праць КПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України, 2010. – Випуск 7. – С. 3–18.

7. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. – Вінниця: 2014. – 180 с.

8. Методологія конкретних психологічних досліджень: погляд Одеської наукової школи психології: Монографія. Том I. / [колектив авторів] / за заг. ред. акад. Вісковатової Т. П., Луньова В. Є. Одеса: кафедра ДСП ОНУ імені І. І. Мечникова, Донецьк: Норд-прес. – 2012 р. – 254 с.

9. Носенко Е. Л. Сучасні напрями зарубіжної психології. : психологія особистості: підручник для студентів вищих навчальних закладів/ Е. Л. Носенко, І. Ф. Аршава // Під редакцією академіка АПН України С. Д. Максименка, Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. – 264 с.

10. Пілюшенко В. Наукове дослідження. Організація, методологія: Навчальний посібник. – К.: Лібра, 2014. – 344 с.

11. Прогресс психологии: критерии и признаки / Под ред. А. Л. Журавлева, Т. Д. Марцинковской, А. В. Юревича. М.: Изд-во “Институт психологии РАН”, 2009. – 336 с. (не перевид.)

12. Рузавин Г. И. Методология научного познания / Г. И. Рузавин. – М.: Юнити-Дана, 2012. – 287 с.

13. Татенко В. О. Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку // Соціальна психологія. 2008 – № 4. – С. 3–16. (не перевид.)

14. Теория и методология психологии: Постнеклассическая перспектива / Отв. ред. А. Л. Журавлев, А. В. Юревич. – М.: Изд-во « Институт психологии РАН» , 2007. – 528 с. (не перевид.)

15. Чмиленко Ф. О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф. О. Чмиленко, Л. П. Жук. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2014. – 49 с.

16. Фундаментальные и прикладные психологические исследования в практиках ведущих научных школ: реалии и перспективы: [Международная коллективная монография] / [Коллектив авторов] ; под ред. акад. Л. Ф. Бурлачука, акад. Т. П. Висковатовой, проф. В. М. Синельникова ; отв. ред. сост. В. Е. Лунев / Макеевка: МЭГИInstitution Is Certified by International Education Society, London, Great Britain, Донецк: Світ Книги. – 2012. – 765 с.

17. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підр. – К.: Знання, 2008 (не перевид.).

Інформаційні ресурси

1. Література до курсу. URL: [<http://pedlib.ru/katalogy/katalog.php?id=4>].
2. Література до курсу. URL: [<http://periodicals.karazin.ua/psychology/issue/archive>].
3. Література до курсу. URL: [<http://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/archive>].